

Θεόδωρος Μαριόλης, Δέσποινα Κεσπέρη
Πολλαπλασιαστές Απασχόλησης και Τεχνική Αποτελεσματικότητα στην Ελληνική Οικονομία 2010-2014

Δεδομένης της οικονομικής κρίσης του 2008-2009, της βαθιάς ύφεσης της ελληνικής οικονομίας και της επακόλουθης αλματικής αύξησης του ποσοστού ανεργίας, από το 2010 έως το 2014, αντικείμενο της παρούσας μελέτης είναι η ανάλυση των πολλαπλασιαστών απασχόλησης της ελληνικής οικονομίας για τα έτη 2010 και 2014, καθώς και η εύρεση των πιθανών δομικών μεταβολών που συντελέστηκαν στην απασχόληση κατά το υπό θεώρηση χρονικό διάστημα. Ειδικότερα, εκκινώντας από ένα γραμμικό υπόδειγμα απλής παραγωγής (*single production*) και βάσει της έννοιας του πολλαπλασιαστή *à la* Kahn, λαμβάνονται στοιχεία από τους συμμετρικούς πίνακες ΝΙΟΤ, και εξάγονται οι κλαδικοί και τομεακοί άμεσοι, ολικοί, έμμεσοι συντελεστές απασχόλησης, οι πολλαπλασιαστές απασχόλησης και συντελεστές διαρροών απασχόλησης της ελληνικής οικονομίας για τα έτη 2010 και 2014. Ιδιαίτερη έμφαση δίδεται στις μεταβολές των εν λόγω συντελεστών, πολλαπλασιαστών και συντελεστών διαρροών απασχόλησης από το 2010 έως το 2014. Η ανάλυση δείχνει ότι και για τα δύο έτη δεν υπήρξε κανένας κλάδος (τομέας) κλειδί για την απασχόληση, ενώ υπήρξαν κλάδοι (τομείς) αντί-κλειδιά για την απασχόληση. Διερευνώντας τις μεταβολές των συντελεστών, πολλαπλασιαστών και συντελεστών διαρροών απασχόλησης, βρίσκεται ότι τα ποσοστά μείωσης αυτών των μεγεθών είναι αισθητά μικρότερα από τα ποσοστά αύξησης. Έτσι, η πλειονότητα των κλαδικών και τομεακών συντελεστών και πολλαπλασιαστών απασχόλησης δεν δηλώνει ότι σημειώθηκε τεχνολογική πρόοδος. Αυτό ισχυροποιείται από το εύρημα ότι, από το 2010 έως το 2014, μόλις τρεις (3) κλάδοι σημείωσαν απόλυτη τεχνολογική βελτίωση στην απασχόληση, και δεκαέξι (16) κλάδοι σημείωσαν απόλυτη τεχνολογική χειροτέρευση στην απασχόληση, ενώ, σε τομεακό επίπεδο, κανένας τομέας δεν σημείωσε απόλυτη τεχνολογική βελτίωση στην απασχόληση και τέσσερις (4) τομείς σημείωσαν απόλυτη τεχνολογική χειροτέρευση στην απασχόληση. Επιπροσθέτως, σημαντικό εύρημα της παρούσας μελέτης αποτελεί ότι οι ολικοί συντελεστές απασχόλησης σχεδόν όλων των τομέων της ελληνικής οικονομίας αυξήθηκαν. Αυτό υποδηλώνει δυσμενείς εξελίξεις σχετικά με την παραγωγικότητα της εργασίας και, άρα, τη διεθνή ανταγωνιστικότητα της ελληνικής οικονομίας, ενώ μάλλον συνεπάγεται ότι η παρατηρούμενη ανεργία δεν είναι παροδική, αλλά χρήζει στοχευμένων μέτρων οικονομικής πολιτικής. Τέλος, εάν συνυπολογιστεί ότι όλοι οι τομεακοί συντελεστές διαρροών απασχόλησης αυξήθηκαν από το 2010 έως το 2014, εγείρονται προβληματισμοί ως προς τις πολιτικές που εφαρμόστηκαν, κατά το εν λόγω χρονικό διάστημα, για τη θεραπεία των βασικών αδυναμιών της ελληνικής οικονομίας.